

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS
Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

Sortirà los Dissaptes

Director, DON JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de la Unió, 2, botiga

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. 0'10 Ptas.
» atrassats. 0'15 »
» pera los
no suscrits. 0'20 »

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 1'00 trimestre.
Fora ciutat. . . » 1'50 »
Extranjer y Ul-
tramar. . . . » 10'00 l' any.

NOTAS HISTÓRICAS

IV

Un dels signes més fatals entre 'ls que indiquen lo decaïment d' un poble, es la pèrdua de sa literatura y llenguatje. Y la literatura catalana anà desaparequent una vegada efectuada la unió dels regnes d' Aragó y Castella. Lo llenguatje s' anava conservant, pero rebent la malejadora influencia del castellá, influencia que 's deixava sentir més, per la falta cada dia mes notada de escriptors de la terra, arribant al punt que en lo sigle XVII era de mal tó escriurer en catalá sobre assumptos sérios. Tot semblava anunciar la hecatombe de primers del sigle XVIII.

Quina fou després, la primera manifestació de renaixensa?

Pochs anys passaren y 'ns trobém ab la fundació de la Academia de Bonas Lletres de Barcelona, formada quasi en sa totalitat per la noblesa y lo clero y tenint per objecte lo estudi de la literatura pera despertar, particularment en lo jovent, la afició al conreu de las lletres, sagradas y profanas.

Pero aviat veyém á la Academia donar dos passos de trascendencia; l' un, fill de son amor á Catalunya, y fou la redacció d' uns Estatuts en los quals se fixa, com á objecte principal de la Academia, l' acopi de materials pera escriurer una veritable y extensa Historia de Catalunya.

Lo pas segon, es ó sembla ser fill de debilitat ó de dolensa d' época; tal es lo impetrar la real

protecció de Fernando VI pera la Academia, al solicitar fossin aprobats sos Estatuts.

A mitjans del mateix sigle publicá la ja alashoras Real Corporació, sa primera obra.

Consistí aquella, en un abultat volúm contennint los estudis preliminars de la acordada Historia, treball de gran paciencia y erudició. Mes paran de sopte los brios de la Academia, y lo volúm segon de la obra objecte de sos afanys no vé á la vida fins á nostres días, ó sia en 1868, fetxa en que doná á llum la docta corporació un volúm de Memorias entre las que ocupa lloch preferent la continuació dels preliminars de la obra que feta á tal pas ni al any 3000 arribará á estar llesta.

Mes sia com vulga, son de agrahir la bona voluntat y esforços dels fundadors de la Real Academia de Bonas Lletres de Barcelona, puig que los primers passos envers la realisació d' un ideal, se troban sempre plens d' esculls y dificultats que moltes vegadas no son prou pera véncels la voluntat sola per poderosa que 's manifesti. De totas maneras, la corporació de que tractém ha juntat elements valiosos que individualment han aportat al camp de la literatura catalana treballs de gran válua y l' esplet de individualitats notables que s' han honrat ab lo títol de académichs, basta per sí sol pera enaltir y fer guanyar á una associació lo renóm de docta, de que ab justicia gosa la que ha sigut bressol dels restaurats Jochs Florals.

Tant notable com la fundació de la Academia de Bonas Lletres, resulta la aparició en l' últim

quart del segle XVIII, d'un escriptor notabilíssim á qui devém recordar sempre ab veneració los catalanistas.

Es ell, D. Anton de Capmany de Montpalau y Surís, nascut en Barcelona á 24 de Novembre de 1742.

Era Capmany originari de la immortal ciutat de Girona, de la qual son avi patern havia sigut president ó conseller en cap de la Municipalitat en la época de la guerra de successió, essent després de la guerra confiscats los seus bens y des- terrat á Génova per lo delicté de haver mantin- gut valerosament lo estandart de las llibertats de la Pátria.

Moltas son las obras que deixá escritas lo inol- vidable Capmany y en las de carácter polítich y de investigació histórica aboga per lo sistema que avuy ne dihem regionalista, cosa molt espe- cial y notable en aquells temps de absolutisme uniformista y que fins contrariava las corrents filosóficas en boga. Capmany á haver estat en Fransa, haguera tingut la trista sort dels giron- dins.

Ell escorcollá nostres antichs y abandonats arxius y doná á llum mes d'una cinquantena de volúms ab noms diversos y entre los que abundavan las memorias históricas sobre la an- tigua marina, comers y arts catalanas. Sos pri- mers llibres foren donats á la estampa en Madrid l'any 1776, y ja no pará son continuat treball fins á 1813, fetxa de sa mort, ocorreguda en Cádiz, á quina ciutat havia acudit pera assistir á las Corts generals extraordinarias, en las que fou elegit representant per Catalunya.

Publicá junt ab la traducció castellana, lo lli- bre del *Consulat de mar ó costums marítimas de Llevant*, códice catalá del segle XII, y ho feu pre- cedintlo d'un discurs preliminar, á mes de acompanyarlo de moltas anotacions históric- crítics, afegintli com á apendix, notable colec- ció de antigues lleys y estatuts náutichs-mer- cantils y consulars de la corona de Aragó y alguna de la de Castella, en los sigles XIII, XIV y XV. La edició es feta á Madrid y la fetxa de publi- cació es la de 1783.

Pera no anar enumerant los molts llibres, tots altament útils, escrits ó ressucitats per nostre autor, citarém no mes las *Ordenansas navals* de la Armada de la Corona d'Aragó, promulgadas per lo rey D. Pere IV en Barcelona l'any 1354, y los antichs *Tractats de pau y amistat* dels reys d'Aragó, ab los prínceps d'Assia y Africa en los sigles XIII, XIV y XV y finalment sa *Prác- tica de celebrar Corts*, llibre ó llibres en los quals esplicava com aquellas se reunían y funci- onavan en las antigues y alashoras mortas na- cionalitats de Catalunya, Aragó, Valencia, Na-

varra, Castella y altres regions espanyolas que havían disfrutat de las ventatjas de tenir vida propia.

En Capmany donchs comensá ab energia la obra de reivindicació y ab sos treballs facilitá lo camí y despertá la afició al estudi de tot lo propi nostre, afició y estudi que desde sa mort ha vin- gut augmentant cada dia.

Un recort y un aplauso á la memoria de tant preclar patrici.—J. S.

Bonansa y tempesta

I

Los raigs del sol apunten
per daurar tot l'espai;
la terra ja comensa
á fer goig de mirar.

Los núvols qu'ans hi havia
s'han fos sens tempestat;
la brisa del Juny bressa
las espigas dels camps;
y jo sota un pi beso
l'aymada del meu cor;
per tot dolça bonanansa.
¡Quin temps farà mes bo!

II

Un jorn del fret Desembre
comensa á naixer ja,
lo vent de tramontana
bufa sens may parar.

La neu que 'l camp omplena,
omple 'l cor de fredat;
los núvols van y venen
á tots amenant,
y jo al camp, sol, plorantne
del cor un fer torment;
per tot tempesta fonda.
¡Qu'ingrat est jorn d'hivern!

PRÓSPER GÁNDARA.

Vilanova y Geltrú.

Teatro castellá

NOVETATS

Cain.—Drama en tres actes en prosa castellana per D. M. Mar- tinez Barrionuevo.—Estrenat la nit del 16 de Abril.

Cain, es una producció que pertany al género me- lodramátich, y com á tal porta en sí tots aquells con- vencionalsmes fills de la naturalesa de la obra.

Lo primer acte es á judici nostre lo millor de la obra: conté escenas de angélich romanticisme que agradan y commouhen; també llubeixen en éll vivíssimas acti- tuts cómicas y está salpicat d'acudits graciosos dels que tant abundan en la parla andalussa, que es la que l'autor usa en *Cain*. Fins la naturalitat del llenguatge y accions, no sofreix gens en tot l'acte primer.

En lo segon prenen cós los passos de melodrama y lo modo soprat com Juanela descubreix quí es sa mare, perjudica aquell quadro, per mes que lo Sr. Barri-nuevo l'adorni ab espléndida frasseologia sentimentalista.

Del acte tercer son dignes de menció las escenas finals en que l'amor, la gelosía y la venjansa, lluytan ab fréstech salvatgisme en lo pit de la dona rival de Juanela.

D'entre 'ls personatjes que prenen part en la obra, cap es de verdader y gran relléu, pero tots se mouhen bé y contribueixen á fer de *Cain* una obra entretinguda y agradable.

Los actors, ab tot y la dificultat de la dicció, varen traure bé sos papers respectius, essent lo Sr. Parreño lo qui s'endugué més aplausos del públich en lo de Pequillas.

La voladura del pont de Alcolea, al final del tercer acte, produheix molt bon efecte.

L'autor fou cridat algunas vegadas á las taulas á rebre los aplausos del públich.

La concurrencia numerosa.

B. S.

Soletat

Des d'aquesta soletat
compadesch als altres homes;
ells tenen penas; mes jo
ja 'ls he sufert tots, y á l'hora.

Els lluytant continuament,
penan, sofreixen y ploran;
jo en las batallas del mon
tot lo que alcanço es victoria.

Caygut al fons de l'abim
ahont la llum es ilusoria,
ja no veig que estiga sol
perque ja no veig qué 'm volta.

La mare que pert son fill
si creu en Deu s'aconsola,
que 'l tros del cor arrancat
pensa trová'l á la gloria.

Mes la esperansa que fuig
y la fé que s'esmicola,
ni á la terra ni en lo cel
á ser com avans retornan.

Elevat al cim del goig
ahont l'amor suau reposa,
pobre mortal, un olyit
m'ha deixat l'ánima morta.

Una pena ja tant sols
podrá abátrem ab sa forsa:
que altra volta 'm dongui amor...
y l'arrebati altra volta.

J. PAYÁ RAURICH.

Mollet.

Nostres Corresponsals

SIC VOS NON VOBIS ó LA ÚLTIMA LIMOSNA

Tal es lo títol d'una comedia en tres actes y en prosa, escrita expressament pera esser estrenada en lo teatro de la Comedia, lo dia del benefici de la primera dama jove D.ª Maria Guerrero.

Son autor, D. Joseph Echegaray, encarinyat ab las especials aptituts que reconeix á la jove actriu de la companyía d'en Mario y ab aquella galantería ab que sab tractar á las damas, especialment quan aquestas, además de reunir las dots del talent y de la gracia, son joves y bonicas, li prometé una comedia com á regalo de benefici. Aquesta obra escrita ab peu forsat y ab l'intent de fer lluhir á la beneficiada, te la particularitat, segons he sentit de boca de son autor, d'haverse escrit en 25 horas y mitja es dir en 17 dias á rahó d'una hora y mitja de tasca diaria. Aquesta espontaneitat no extranyará als que coneguin la fecunditat de nostre Lope de Vega quan ell mateix declara que entre las 2000 comedias que produhí

«más de ciento en horas veinte y cuatro
pasaron de las musas al teatro»

y que Zorrilla escrigué *El puñal del godo* en 24 horas.

Son títol, prés d'un vers virgiliá y lo calificatiu de comedia rústica que Echegaray dona á sa obra, trascendeixen á idili y encare que alguns de sos personatjes respiran la senzillés de la vida boscana, no es lo lloch de la acció en aquella Arcadia felis, tant cantada per los poetas grechs y llatíns, ni en aquellas plascentas enramadas de las églogas de Garcilaso.

La acció 's desenrotlla per los voltans de Madrid y encare que l'autor no menta may l'època precisa, per los trajos y costums, se deixa compendre que te lloch á principis de la present centuria ó als acabaments de la passada.

Son senzill argument es aquest: Un tal don Marcelo (Cepillo) de 52 anys justos, solter, de molta instrucció y fortuna y un si es no es missántropo, 's troba després de llarga ausencia en una hisenda seva, ahont hi habitan una velleta que 's diu Maria y es coneguda per *Maruja* y sa neta, jove de 18 anys que 's diu Francisca y es coneguda per *Pacorra*.

Abduas están baix la protecció de D. Marcelo desde que 15 anys enrerá havia trobat á l'avía y á la neta, abandonadas y miserables al peu d'una carretera.

Pacorra s'ha criat com los arbres en lo bosch, y son sos instints d'una rustiquesa tant selvática, que del mateix modo fa pedradas ab los bordegassos del terme, que s'enfila al cim d'un arbre per haver un niu de caderneras. Es un baylet.

D. Marcelo que conserva certa aversió al refinament de costums de las grans ciutats, s'enamora de la rudesia de sa protegida y pensa ferla sa esposa.

De cop y volta y sens preocuparse de la diferencia de edat ni dels inconvenients que aquesta mena de consorcis solen portar, declara son amor á la jove y obté d'aquesta son consentiment.

Formula lo seu plan pera poderse casar dintre d'un

any ab l' objecte de que durant aquest espay de temps y mentres ell va á emprendre un viatge á las Américas pera solventar assumptos propis, puga ella rebre un bany d' instrucció y d' educació per qual efecte erida á tres preceptors y una institutriu de Madrid, pera que la puleixin una mica á fi de que siga menos selvatge y més presentable.

Al retornar en lo segon acte D. Marcelo de son viatge ab l' esperansa de trobar á sa futura esposa ab aquell barnís d' il·lustració que ell esperava, sab per los preceptors y per la institutriu que ab sa deixeble 'ls ha passat alló de *Jerusalem, Jerusalem, com mes aném menos valém*, puig tots sos esforços han sigut infructuosos pera fer entrar en lo cap d' aquella sagalares que tirés á ciencia, justificant aquell ditxo que diu: *La cabra avesada á saltá, salta y saltará*.

Pero senyó Echegaray, vingui aquí, sant cristiá ¿cóm volía vosté ab lo terme de dotze mesos, pulir aquella tosca intel·ligencia, ensenyarli *nada menos* que las llengüas vivas y mortas, la física, la química, la geografia, la historia, la poesia y no sé quantas cosas més? Ja sabém que totas las donas naixen ab lo grau de batxiller, pero vosté y 'ls mestres, n' han fet massa. ¿Que 's va creure que seria bufá y fe ampollas, lo cumplí ab l' encarrech que D. Marcelo havia donat als preceptors? Lo que ha passat es que aquells tres gramátichs á la moda del sigle passat, per defensar sa soldada, han agombolat en lo cap d' aquella pagesa una miscelánea de gerundiadas, logrant solsament formar un capdell d' ideas y un embolich de especies dintre d' un cervell poch voluntari al aula.

Son protector se desenganya devant de la realitat, puig al interrogarla respecte á sos estudis, veu que de las llengüas vivas sols ha après á saludar malament en francés, de la química ha après que de la sal s' en diu *cloruro de sodi*; de retórica no sab lo que son *tropos ni tropas* y de historia la de 'n Bertoldo y diu que 'ls sabis de Grecia eran 24, essent aixís que no eran mes que 12.

Aquests xistosos errors històrichs, me recordan un tipo semblant d' una altra comedia castellana qual mostra de diálech passo á copiar.

.....
 —yo me lavo las manos
 como se lavó Caifás.
 —Usted los conceptos trunca
 porque carece de datos.
 Quien se lavó fué Pilatos.
 Caifás no se lavó nunca.

Lo que se li ha ben encasquetat á la *Pacorra*, es un dístich de Virgili que sintetisa la obra y que traduhit al catalá diu:

«No construheixen los auçells los nius per ells sinó pera sos fills. Y no fabrica la mel l' abella per ella, sinó per altres.»

Lo significat d' aquestos versos y la passió que ha engendrat Paquita en lo cor de Joan (Tuilier), jove ferrer de l' hisenda, han fet pensar á la llogarenca que be podria esser que D. Marcelo hagués mogut la llebra pera que en Joan pogués atraparla.

D. Marcelo sense cap sospita de que ningú puga disputarli la má de sa rústica pastora, reflexiona sobre 'l poch fruyt dels estudis de la Paquita, trobantla

menos graciosa ab aquest barnís de *preciosa ridicula*, que ab sa natural rustiquesa y en vista d' aixó, resol suspendre sos estudis despatxant als preceptors y donantli per mestre á Joan y á sa germana (Martinez), que encara están per civilisar, á fi y efecte de que la tornin á son estat primitiu. Prohibeix que en lloch d' anomenarla Paquita com havia manat, li tornin á dir Pacorra.

Mentrestant en lo cor del jove ferré ha germinat la llavor plantada per Pacorra y sens saber cóm, s' estiman de debó.

Joan la recrimina amorosament per haverse promés ab l' amo sens estimarlo y sols per cumplir ab un deber d' agraument.

D. Marcelo descobreix per fi los amors de sos subordinats y veyent lo joch perdut, apelant á la filosofia y obehint á la veu de sa conciencia que li rebutja abusar de son predomini sobre sa protegida, fa un esforç suprem, com aquell D. Diego de *El sí de las niñas* y després de dolorosas vacilacions, entrega sa jove promesa als brassos de son pretepedent, contentantse ab haver fet aixís la felicitat de dos sers desgraciats.

Aquesta es la ossamenta de la comedia. Los papers de Blas (Mario), de Llorensa jermana de Joan (Martinez) y de María (Sra. Suarez), son suplementaris puig la acció podria desenrotllarse ab sols tres personas. Lo fi moral de la obra es exactament lo mateix qu' el de la comedia de Môratin ja esmentada. Té escenas d' una encantadora naturalitat dignes del primer dramaturch d' Espanya y no deixa de sorprendre que un autor tant aventatjat y tant práctic com Echegaray, deixi refredar la acció d' una manera tant lamentable en la última escena, quan previst lo desenllás es condició essencial del art dramátich, la brevetat:

Per aixó las digressions de D. Marcelo, produhiren un *siseo* en lo públich que podia haver costat car al autor de *O locura ó santidad*. No obstant, fou cridat ab insistencia al escenari.

La execució, ben acertada per part de tots. Lo paper de 'n Mario sembla escrit no mes que per acusar sa presència en escena, puig es molt curt.

Lo *foyer* del teatro de la Comedia, estava roblert de valiosos regalos que provan las simpatías que sent lo públich per la beneficiada.

A. B.

Madrid 15 de Abril.

Sitjes, 19 Abril 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL.

Molt senyor meu: La companyia Artística de aficionats que ha vingut actuant en lo «Prado Suburense» se despedí ahir nit del públich sitjetá posant en escena la comedia *Lo joch dels disbarats*, essent tots los actors molt aplaudits, especialment los senyors F. Bartés, J. Grau y A. Bartés; la senyora Coloma Martí, que representá molt bé lo paper de *Nàsia* y la senyoreta Lazaró.

Seguidament se representá per segona vegada la comedia en un acte y en vers original de un autor sitjetá y actor de la companyia Artística, *Un casament florit*, sent rebuda ab més aplauso, si cab, que 'l dia de son estreno.

L'acció de l'obra es moguda y lo dialech está plé de xistes que fan riure molt al públich. Aquest cridá al autor diferentas vegadas á la escena.

En la interpretació s'hi distingiren los Srs. Marsal, Robert, Grau y Diaz y la senyoreta Lazaró.

Durant la temporada de Quaresma s'han representat las següents obras: *Lo cantador*, *Una casa de dispesas*, *Café y copa*, *Otra torre de Babel*, *La tornada d' en Titó y Un beneyt del cabás*, distingintse en aquesta última lo senyor Bartés en lo paper de tonto.

En fi, aquesta temporada la companyia Artística ha fet una gran campanya.

De vosté, atent y s. s.

LO CORRESPONSAL.

Injusticia

Si una promesa á un promés
lo deixa per un no res,
ningú hi posará taleya,
y tothom dirá no més:
—Ben fet, si 'l cor no l' hi deyal!

Mes si un jové á sa estimada
la deixa ab rahó fundada,
sense res averiguá,
ben segú tothom dirá:
—¡No veyeu quina pillada?

F. A.

Arenys de Mar.

Teatros locals

Principal.—S' están donant las darreras representacions de la sarsuela *El rey que rabió*. Durant la cinquantena de vegadas que aquesta obra s'ha posat en escena, ha sigut sempre escoltada ab gust y sumament aplaudida.

Lo públich, donchs, ha correspost als esforços fets pels autors y actors.

Y aixó sempre fa de bon sentir.

Liceo.—Magnífich era l' aspecte que diumenge passat presentava la sala d'espectacles de nostre Gran Teatro. Dihent que tenia lloch una inauguració de temporada y que cantava un tenor de fama, ja queda dit si lo mes granat de la bona societat barcelonina s'hi donaría cita. Ademés debutava 'l mestre Campanini, cantava la Tetrizzini y la ópera elegida era l' *Otello* de Verdi.

Com se veu, la funció no era faltada de atractius y aixís ho comprengué lo públich barceloní, tant amant de la música, acudint aquella nit al teatro.

La execució de la obra de Verdi, salvo algunas vacilacions, fou bona. La senyora Tetrizzini interpretá notablement la part de *Desdémona*, fentse aplaudir en diferentas ocasions y singularment en l' *Ave-Maria* del quart acte que 's vegé obligada á repetir.

Lo nostre públich que havia sentit á Tamagno en

temporadas anteriors, esperava sentirlo de nou per apreciar los progressos efectuats per l' artista en sa carrera. Y que Tamagno deixá al públich satisfet, ho demostraren los aplausos que se li varen tributar, sobretot en l' *addio alle memorie* y en l' escena de la mort.

Nostre paysá senyor Blanchart en lo paper de *Yago*, 's luhí també notablement, apesar de trobarse algun tant indisposat.

En quant al mestre Campanini, dirém que 's portá be, conduhint ab acert la orquesta y la massa coral.

Al *Otello* ha seguit *La Favorita* cantada per la senyora Synnerberg y 'ls Srs. Garulli, Carobbi y Rapp.

Circo.—Segueix funcionant la mateixa companyia de sarsuela y 'ls notables artistas mímichs Onofri.

Las funcions son diarias tarde y nit, de manera que á no ser que se 'n donessin també 'ls dematins...

Romea.—L' estreno del drama *Barba-roja* que devia tenir lloch dimars, s' aplassá fins á dijous, per qual motiu no podém ocuparnos fins á la setmana entrant.

Tivoli.—També en aquest teatro ha sigut aplasada la sarsuela *La mar*, per disposició del seu autor.

Novetats.—Dissapte passat s' estrená lo melodrama *Cain*, del que 'ns ocupém en altre lloch d' aquest número.

Ahir divendres devia efectuarse 'l benefici del primer actor y director D. Anton Tutau ab l' estreno del drama en tres actes *Los senyors de paper*, original dels Srs. Pompeyo Gener y Lluís Ruiz Contreras, y ab l' estreno igualment del sainete de D. Emili Vilanova, *Las bodas d' en Cirilo*.

Eldorado.—*Antón Perurelo*, sarsuela estrenada dissapte passat, es una refundició feta per los autors Srs. Estremera y Fernandez Caballero de altra obra seva en tres actes, *El hermano Baltasar*.

La refundició si be resulta algun tant confosa y los episodis massa amontonats, defecte inevitable tenint d' inquirir en un la acció de tres actes, aixó no obstant, la obreta es agradable y 's fa escoltar ab gust.

En la música s'hi nota desseguida la experta má del seu autor lo mestre Caballero, especialment en un *minuet* que s' ha de repetir cada nit.

Los vecinos del 2.º, original dels Srs. Jackson, Veyan y Felip Pérez, música del mestre Rubio, es una sarsuela que no obstant y tenir un argument que no peca de nou, es entretinguda y está escrita ademés en versos fácils y xistosos.

La música, sense estar á l' altura de la obra, es bastant discreta.

Calvo-Vico.—En la passada Pasqua 's posaren en escena diferents dramas, en los que s'hi distingiren la Sra. Juani y lo Sr. Arolas.

Lo públich tant numerós com entussiasta pel género melodramátich.

Circo Español Modelo.—S' han efectuat diferents debuts, havent sigut los nous artistas molt aplaudits.

En todas las funcions que 's venen donant en aquest favoregut local, lo públich hi acudeix que es un gust.

Donchs, endevant sempre.

LABRUGERA.

Malaltia d' amor

Mos ulls, térvols ja 's clouhen,
la llum veig entelada;
ma pensa horroritzada
espectres que 's remouhen
se forja á la vegada.

La boca mitj oberta
ni menys clóurela goso,
l' insomni ja 'm desperta;
pel mal que 'm desconcerta
ni pau tinch, ni reposo.

L' angunia sospirosa
ab dol dú l' agonía;
¡la nit qu' es horrorosa!
¡tot sol... quan espantosa,
la mort avans del día!

¡Quin fret! *grisol* m' arruixa,
n' es mármol la flassada;
quant feble es ma carn fluixa,
que com alé de bruixa
sentí la suó glaçada.

No puch móurem; ¿quí lliga
mas camas y mos braços?
quí 'm posa aquesta viga
damunt del pit? m' abriga,
la terra ja dels fassos!

¡Quins pensaments me voltan!
¡quin ánsia més extranya!
cadavres giravoltan
eix llit, sembla m' escoltan;
¿es que la mort s' afanya?

¡Morí! qui 'l cor m' atura,
qui 'l meu amor arrenca?
ja 'm mata l' amargura,
per Deu vésten figura,
frisosa, escardalena.

Quan trist morí lluny d' ella.
Aixó 'm causa gran pena;
¿quí resa ab cantarella?
¿hont vaig? sens llum ni estrella.
—¡Adeu que 'm moro, nenal

JOSEPH FALP Y PLANA.

Societats recreativas

CABALLEROS XXV.—Brillantíssima sigué la inauguració que aquesta nova Societat verificá dissapte últim. Instalada en l' espayós local de *La Luz del Porvenir*, omplí sas dependencias de numerosa y escullida concurrencia en la que hi dominavan elegants senyo-

retas que al entrar sigueren obsequiadas ab bonichs ramets de flors.

Se posá en escena la comedia *El Enemigo*, per quin ajustat desempenyo obtingueren abundants aplausos las Srtas. Pestalardo y Gandía y los Srs. Faura, Requejo, Vergés, Plácido, Escolá, Sierra y Guixa.

Després de representarse lo episodi *La Guerra*, se posá en escena la divertida parodia de D. Conrat Roure, *La Marmota*, que divertí de debó y sigué motiu de aplauso pera la Srta. Rosina y Srs. Escolá, Vergés, Costa F., y Bret.

Terminá tant agradable vetllada ab un animadíssim ball de Societat.

CAMPOAMOR.—*Los Valientes* y *Noticia fresca* sigueren las obras representadas diumenge per la tarde en aquesta Societat.

Sobressortiren en lo desempenyo las Srtas. Balmes, García y Brú junt ab los Srs. Lopez, Carrasco, Vendrell, Mestre, Asogamor, Font, Angulo y Martinell.

CLARÍS.—Diumenge per la tarde tingué lloch una funció posantse en escena la comedia *Llueven bofetones* que ab acert sigué desempenyada per las Srtas. Matilde, Gandia, y Srs. Cirujeda, Puiggener y Bobé.

ANTICHS GUERRERS.—Dilluns al vespre en aquesta important Societat tingué lloch una representació de la comedia *Perecito* y la sarsuela *Música clásica*. Obtingueren bona execució per part de las Srtas. Martín y Palá y dels Srs. Vilaplana, Usall, Planas, Fuster y Mirabent.

J. XIMENO.

EL PORVENIR.—(SANS).—Escullida fou la funció que 's posá en escena lo dissapte passat en aqueixa elegant Societat coral.

Lo drama *La Campana de la Almudaina* y la gatada *La Esquella de la Torratxa*, sigueren las produccions escullidas, executantlas ab molt acert las Srtas. Abella, Tarés y Rodriguez y los Srs. Planas, (Lorgio) Morera, Cazorla, Roger, Argoles, Parés, Bernadó, Rodó, Ferrán y Vergé.

LA BRUJA.—(OLIMPO).—Per benefici del apreciable soci de la mateixa D. Pere Gatuellas, se representá dissapte á la nit, l' interesant drama *Los dos sargentos franceses*, logranthi aplausos las germanas Puchol y los Srs. Parera, Vidal, Puiggari, Roca, Balmaña, Dey, Tugas y Roig. Lo beneficiat representá lo paper de *Valentin No importa* ab molta naturalitat y coneixements escénichs. També s' hi distinguien la Srta. Puchol y los Srs. Parera y Vidal, en los papers de protagonistas de la obra y en especial los dos últims en los dels sargentos. En la sarsuela *¡Dorm!* ab que acabá la funció y en la que hi notarem alguna estisorada, hi foren aplaudits la Sra. Puchol y los Srs. Marxuach y Vidal.

Com á funció de precepte se representá dilluns últim la bonica comedia *El Octavo no mentir*, obteninthi aplausos las Sras. Puchol, Santana (mare y filla) y los Srs. Saura, Parera Vidal, Marxuach, Martí y Carbonell, corrent tots haix l' acertada direcció del Sr. Saura.

CASANOVA.—Lo drama *Clarís* se representá diumenge á la nit en aquest favoregut centre, desempenyantlo la Sra. Mas y los Srs. Angelats, Molet, Vives,

Subidé, Vila, Bartrina y Barril. Acabá la funció ab la comedia *A pel y á repel* y ab un lluhit ball de Societat.

ATENEU MARQUÈS DE LA MINA.—*Los zangolotinos, Lo mestre de minyons y La caza del oso*, sigué lo programa que's representá per diumenge á la nit, devant d' un públich numerós. En la primera de ditas obras hi obtingueren aplausos las Sras. Puchol y Guart y los Srs. Saura y Roig; en la segona s' hi distinguien los Srs. Manent, Palmar y Puig. Los Srs. Nadal y Trillas, insegurs y en la última, las mateixas senyoras, acompanyadas de los Srs. Clapera, Vilardell, Cairó, Travería, Nadal, Fiol, Estera, y Solá. Tancá la funció un ball, terminant tant agradable vetllada á las duas del matí.

PICIO ADÁN Y C.^a—Concorreguda se vejé la funció que doná dilluns á la nit aqueixa favorescuda Societat, posant en escena las comedias *Endevant las atxas y Un beneyt del cabás*, desempenyantlas discretament la Sra. Virgili y los Srs. Virgili, Dominguez, Ros, Olivé y Torner. Debém advertir al últim dels mentats senyors, que un cop á la escena procuri allunyar de sí tot temor, ja que té molt d' adelantat sabent lo paper de memoria. Es un consell d' amich. Are despeni.

R. OJEDA.

A...

A LA SENYORETA C. G. Y F.

IMITACIÓ

Si allá quan en la nit fosca y callada
 Tal volta algun rumor te posa alerta,
 Dorm: es m' ánima fiel enamorada
 Que per guardar ton somni está desperta.
 Y sempre en ta vigilia y en ton somni,
 Lo mateix en ton dol qu' en ta alegria,
 Tens de trobar m' ánima digne y noble
 Que fer desitja sempre companyia.
 Malalta tinch l' ánima y no ho ignoras,
 Sols desitjo, mon bé, lo que desitjas
 Y voldria plorar sempre que ploras
 Y en tant supremas horas
 Ser felis ó infelis ó lo que sigas.

J. M. MONFORT.

Novas

La fulla del drama «L' agulla» que repartim ab lo número present porta las páginas 37-38 y 43-44.

++

Apeles Mestres, lo més elegant entre 'ls poetas catalans per la forma de sos versos y un dels més interessants per la genialitat de sas produccions poéticas, acaba de donar á la estampa ab l' original nom de *Vobiscum*, un nou volum de poesias. Parlarém detingudament d' aqueix llibre per quin envio doném las gracias al autor.

++

Hem tingut lo goig de veurer damunt la taula de nostra Redacció, duas importants publicacions, quina visita agrañim molt per la proba de consideració que suposa.

Es la una la acreditada Revista barcelonina «La España Regional» y l' altra l' antich diari de Valencia «Las Provincias».

En un dels números d' aquest últim hem llegit un hermós fragment del celebrat escriptor valenciá y director del citat diari, D. Teodoro Llorent, titolat, *Valencia, sus monumentos y artes, su naturaleza é historia*.

També hi hem llegit un capítol de la novela *La Alcaldesa*, primera obra del escriptor valenciá Sr. Morales y Sanmartín.

++

Igualment hem rebut los monólechs *L' home de la dida y ¿M caso?* originals de D. Ramon Escaler, al que agrañim la deferencia que ha tingut ab nosaltres.

++

La Junta de la distingida Societat *Cupido* ha quedat constituída en la següent forma:

President: D. Ricardo Mas; *Vis-President:* D. Joseph Giménez; *Secretari:* D. Joseph Planas; *Vis-Secretari:* D. Matias Subirá; *Tresorer:* D. Anton Olivé; *Comptador:* D. Ricardo Casadesús; *Vocals:* Srs. Botey, Gratacós, Jou, Olivé, Grañó, Cudet y Morera.

++

La vila de S. Feliu de Guixols se prepara pera celebrar ab moltes festas la próxima inauguració del ferro-carril del baix Ampurdá y á tal efecte, efectúa una Exposició de Bellas Arts, baix la protecció del magnífich ajuntament de la vila.

En ella figurarán obras de pintura, dibuix, aquarela, miniaturas, escultura, grabats, litografia y fotografia. També hi haurá secció d' arqueología.

Los artistas de Barcelona que vulguin exposar las sevas obras en S. Feliu de Guixols, deurán entregarlas al representant de la Junta, Sr. Rabasa, carrer de Pórtichs de Xifré núm. 40 y serán dudas á la Exposició, corrent á cárrech de la Junta tots los gastos de conducció.

Las obras deurán ser entregadas del dia 1 al 15 de Juny y l' apertura tindrà lloch lo dia 3 de Juliol, tancant lo dia 15 d' Agost.

Los que creguin convenient adquirir més datos, poden dirigirse al secretari de la Junta en S. Feliu de Guixols.

++

Pera demá vespre está anunciat lo benefici del jove autor dramátich D. Joaquím Roig, en lo Teatro Calvo Vico.

Lo programa es escullit, componentse del drama *Fratricida!* y de la pessa *Sebas al cap*, las duas obras originals del beneficiat.

En un dels intermedis la Societat coral «La Perla Agustinense» cantarà composicions de son escullit repertori.

Augurém un bon benefici.

Rimas

Avans, quan era noy, cada vesprada,
 ab l' amiga dels jochs pel tros fent via
 com dos germans besons,
 paraulas dolsas, com de mel gebrada
 nos deyam, y en son llavi confonia
 los meus ab sos petons.

Han passat aquells temps de l' infantesa,
 y avuy mon cor per amor ne calda
 com l' esma del vapor;
 y al donarli un petó, en sa feblesa,
 me diu baixant los ulls envers la falda:
 —¿Vols creure que 'm fas por?

JOSEPH M.ª LLEBARIA.

Joch llingüístich

Quin es lo gos mes poca cosa?—Lo ca-rré.
 Y lo mes hermós?—Lo ca-bell.
 Y lo mes virtuos?—Lo ca-fé.
 Y lo mes balladó?—Lo ca-ball.
 Y lo mes higiénich?—Lo ca-net.
 Y lo mes aristocrátich?—Lo ca-rey.
 Y lo mes anglés?—Lo ca-lor.
 Y lo mes petit?—La ca-nana.
 Y lo mes negatiu?—Lo ca-nó.

A. PALLEJÁ.

Enigmas

XARADA-CONVERSA

—Tot com tot la dos-hú-dos
 la bata de la Ramona.
 —Li cau molt rebé del cós.
 —Molt be; la fa ser bufona.
 —Qui li ha feta, la Cantú?
 —No.—Donsas qui? La Sofia?
 —Búscaho—Qu' ets dos-dos per hú.
 —No veus qu' ho repetirial...

JORDI MONTSERRAT.

XARADA

Es part del cos la primera,
 la dos prima n' es també
 y es una cosa que 's menja
 las una dugas y tres.

PEP JAN.

TERS DE SÍLABAS

.....

Llegit vertical y horisontal ha de resultar: 1.ª, po-
 ble catalá; 2.ª y 3.ª, noms de dona.

A. R. Y SNIPMAC.

PROBLEMA

Dividir lo número 288 en quatre parts: de modo que
 la 1.ª sumada; la 2.ª restada; la 3.ª multiplicada y la

4.ª dividida per un mateix número, donguin lo mateix
 resultat.

JOSEPH ESCACHS Y V.

TRENCA-CLOSCAS

LLEÓ POMPRAT

CALDES.

Formar lo titol de un drama catalá.

J. COSTAS.

ANAGRAMA

Un gros tot que feya pó
 va menjarse l' altre dia
 un total molt rebufó
 qu' era tota m' alegría.

J. FRANQUESA.

GEROGLIFICS

 X V X
 100 100

PAQUITO.

 X
 . . . I . . .
 I :
 ¡VIVA!

PERET DELS VENTALLS.

(Las soluciones en lo próximo número).

CONCURS DE ENIGMAS

Ahir á las deu del vespre va quedar tancada la ad-
 missió de plechs pera obtar al premi que haviam
 ofert.

En lo número 43 publicarem los noms de tots los
 que han enviat treballs, á fi de que pugui ferse la vo-
 tació dels dos autors que deuen passar á formar part
 del Jurat, de conformitat ab las Bases publicadas en
 lo número 7 de LO TEATRO REGIONAL.—Lo secretari,

J. XIMENO.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 11.

Xarada Geométrica.—CA-MI-SE-TA.

Xarada I.—PETROLI.

» II.—MI-SI-SI-PL.

Intrínquis.—PRUSIA.

Logogrifo numérich.—TEMPLARIS.

Geroglífich I.—ENTRE GUSTOS NO HI HA DISPUTAS.

» II.—LO MES Y LO MENOS CONTRASTAN.

Correspondencia

Hostafranch: no quedan duptes, esperém envihi de nou.—Pa-
 quito: ne servirán bastants.—Solrac. Ittram: no vá.—C. Freixas:
 aprofitable la xarada; arregli novament lo sonet y veurém.—Jo-
 seph Escachs y V: bé.—Pep Jan: anirá algo.—Carols Mirat: deu
 haber quedat descansat.—Domingo Bartrina: veurém de ferho
 com demana.—Francisco Malavía: axis ho té de fer, ab constancia
 arriará á sortirne bé perquè té facilitat, per ara tampoch mar-
 xa.—K. P. Ll. tindria de tocarse molt.—Francesch Torres: veur-
 rém.—J. Rubí: es poch.—Peret dels ventalls: anirá alguna cosa.

La Catalana.—Imp. de J. Puigventós, Dormitori de St. Francesch 5.